

Konstitutionsutskottet

Ink 2005 -02- 0 3

Dnr 050 -2192 -2004/05

Stockholm 2005-02-03

Konstitutionsutskottet

Anmälan av försvarsminister Leni Björklund

Försvarsminister Leni Björklund skrev den 14 maj 2003 under en "Declaration of principles" med USA gällande samarbete på krigsmaterielområdet. Detta är ett papper vars syfte är att fastslå parternas avsikt att utveckla samarbetet på detta område enligt vissa riktlinjer.

Även om dokumentet i sig inte utgör ett avtal i strikt mening så har det ändå en stor politisk betydelse med tanke på det säkerhetspolitiska läget efter den 11 september, de krigsaktiviteter USA är inblandade i och de regler för export av krigsmateriel som vi har. Det har i tidigare diskussioner kring vapenexporten sagts att Sveriges långsiktiga förhållande till USA och Sveriges trovärdighet som vapenleverantör spelat en stark roll i det politiskt motiverade beslutet att fortsätta exporten av vapen till de för närvarande krigförande länderna i Irak, där USA är den drivande parten. Att i det läget, under pågående krigshandlingar, göra politiska utfästelser till en krigförande part om framtida och ytterligare militära leveranser kan allvarligt undergräva trovärdigheten i den svenska lagstiftningen kring export av strategiska produkter.

Konstitutionsutskottet har tidigare granskat en anmälan gällande själva vapenexporten till USA och andra länder, dnr 050-5306-2002/03, betänkande 2003/04:KU20, och då gjort bedömningen att det inte finns något fog för kritik från konstitutionell synpunkt gällande regeringens agerande, och detta på den något tunna grunden att regeringen helt enkelt inte har agerat för att meddela ytterligare föreskrifter om överlämnande av exportärenden till regeringen och alltså inte har velat/kunnat påverka denna.

Om man alltså inte kan diskutera vad regeringen inte har gjort så kan man rimligtvis diskutera vad den faktiskt har gjort. Den nu aktuella principdeklarationen kan hävdas stå i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik i och med att den undergräver trovärdigheten i att Sverige följer sin egen lagstiftning gällande exporten av krigsmateriel, och i Sveriges kritiska inställning till krigshandlingarna i Irak.

I deklarationen som Leni Björklund undertecknat står att parterna erkänner möjligheten att en viss grad av ömsesidigt beroende uppstår gällande leveranser av material nödvändiga för den nationella säkerheten och att parterna därför ska undersöka möjliga lösningar för att säkerställa sådana leveranser. Detta dokument

lägger tyngdpunkten i den svenska politiken gällande krigsmateriel vid uppfyllandet av avtal med andra länder och inte vid den svenska lagstiftningen eller den politik som beslutas av Sveriges riksdag.

Jag vill med denna anmälan få till stånd en granskning i konstitutionsutskottet av ovan nämnt avtals förenlighet med svenska föreskrifter rörande vapenexport.

Gustav Fridolin

Gustav Fridolin
Riksdagsledamot (mp),
plats 29